2021. július 8., csütörtök

P9_TA(2021)0359

A nicaraguai helyzet

Az Európai Parlament 2021. július 8-i állásfoglalása a nicaraguai helyzetről (2021/2777(RSP))

(2022/C 99/22)

Az Európai Parlament,

— tekintettel a Nicaraguáról szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen az emberi jogok és a demokrácia nicaraguai helyzetéről szóló, 2019. december 19-i állásfoglalására ([1]), valamint a külföldi ügynökökről szóló nicaraguai törvényről szóló, 2020. október 8-i állásfoglalására ([2]),

— tekintettel az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, másrészről Közép-Amerika közötti társulás létrehozásáról szóló megállapodásra ([3]),

— tekintettel a súlyos emberi jogi jogsértések és visszaélések elleni korlátozó intézkedésekről szóló, 2020. december 7-i (EU) 2020/1998 tanácsi rendeletre ([4]) és (KKBP) 2020/1999 tanácsi határozatra ([5]), a nicaraguai helyzetre tekintettel hozott korlátozó intézkedésekről szóló (KKBP) 2019/1720 határozat módosításáról szóló, 2020. május 4-i (KKBP) 2020/607 tanácsi határozatra ([6]), a nicaraguai helyzetre tekintettel hozott korlátozó intézkedésekről szóló (EU) 2019/1716 rendelet végrehajtásáról szóló, 2020. május 4-i (EU) 2020/606 tanácsi végrehajtási rendeletre ([7]), valamint az ilyen szankciók 2021. október 15-ig történő megújításáról szóló határozatra,

— tekintettel a főképviselőnek az Európai Unió nevében a romló nicaraguai politikai helyzetről tett, 2021. június 10-i nyilatkozatára, szóvivőjének az új választási törvényről szóló, 2021. május 6-i nyilatkozatára, valamint 59 ország Nicaraguáról szóló, az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának 2021. június 22-i 47. ülésén tett együttes nyilatkozatára,

— tekintettel a Külügyi Bizottság elnökének és a Közép-Amerika országaival fenntartott kapcsolatokért felelős küldöttség elnökének az ellenzéki vezetők jelenleg is tartó nicaraguai fogva tartásáról szóló, 2021. június 15-i nyilatkozatára,

— tekintettel az ENSZ emberi jogi főbiztosa szóvivőjének Nicaraguáról szóló, 2021. május 28-i nyilatkozatára, valamint az ENSZ emberi jogi főbiztosának, Michelle Bachelet-nek az Emberi Jogi Tanács 2021. június 22-i 47. ülésén a nicaraguai emberi jogi helyzetről adott szóbeli tájékoztatására,

— tekintettel az Amerikai Államok Szervezete (OAS) főtitkárságának a nicaraguai Legfelsőbb Választási Tanács bíráinak megválasztásáról és a nicaraguai választási reformról szóló, 2021. május 6-i nyilatkozatára, valamint a nicaraguai helyzetről szóló, 2021. június 15-i állásfoglalására,

— tekintettel az Emberi Jogok Amerikaközi Bizottságának nyilatkozataira, a Nicaraguai Különleges Megfigyelő Mechanizmus (MESENI) által közzétett hírlevelekre, valamint Antonia Urrejola biztosnak, az Emberi Jogok Amerikaközi Bizottsága elnökének az Amerikai Államok Szervezete Állandó Tanácsának a nicaraguai helyzetről tartott 2021. június 23-i rendkívüli ülésén tett észrevételeire,

— tekintettel az emberi jogok és a demokrácia 2020. évi világbeli helyzetéről szóló, a Tanács által 2021. június 21-én elfogadott uniós éves jelentés Nicaraguáról szóló fejezetére,

— tekintettel az 1966-ban elfogadott Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára,

— tekintettel az 1948-as Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,

— tekintettel Nicaragua alkotmányára,

([1]) HL C 255., 2021.6.29., 65. o.
([2]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0259.
([3]) HL L 346., 2012.12.15., 3. o.
([4]) HL L 410. I, 2020.12.7., 1. o.
([5]) HL L 410. I, 2020.12.7., 13. o.
([6]) HL L 139. I, 2020.5.4., 4. o.
([7]) HL L 139. I, 2020.5.4., 1. o.

— tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) és (4) bekezdésére,

A. mivel az emberi jogok és a demokrácia tekintetében Nicaraguában kialakult helyzet a 2018. áprilisi polgári tiltakozások erőszakos leverése óta jelentős mértékben tovább romlott; mivel azóta politikai okokból legalább 130 embert megfosztottak szabadságától, míg a kormány ellentáborához tartozók és családtagjaik a rendőség és a kormányszimpatizánsok folyamatos közvetlen és online zaklatásának árnyékában élnek; mivel az önkényes fogva tartást egyre gyakrabban használják az aktivisták és a másként gondolkodók büntetésére a 2018-as tiltakozások óta; mivel az aktivisták különösen ki vannak téve az erőszaknak, többek között a szexuális és a nemi alapú erőszaknak; mivel a fogva tartottakkal rosszul bánnak a börtönben, megtagadják tőlük az orvosi ellátást és az ügyvédeikhez való hozzáférést, támadják őket és szexuális erőszakot követnek el velük szemben, miközben a kormány ellen tiltakozó személyeket a legszigorúbban őrzött cellákba helyezik, ahol fokozott megfigyeléssel, átvizsgálással és elkülönítéssel szembesülnek; mivel különös aggodalomra ad okot a szabadságuktól megfosztott nők és idősebb felnőttek helyzete;

B. mivel a jelenlegi helyzet miatt 2018 óta több mint 108 000 nicaraguai kényszerült elmenekülni és menedéket keresni szomszédos országokban, akik háromnegyede Costa Ricában keresett védelmet;

C. mivel 2021. május 4-én a nicaraguai nemzetgyűlés elfogadta a 331. számú választási törvény reformját, amely magában foglalja a közelmúltban elfogadott büntető törvényeket; mivel az említett reform a választási versenyt és a politikai jogok gyakorlását korlátozó szabályokat is bevezet, amelyek tovább korlátozzák a politikai ellenzék részvételét, valamint – a nemzetközi normákkal ütköző módon – korlátok közé szorítja a polgári szabadságjogokat, így különösen például a közéletben való szerepvállaláshoz fűződő jogot, az egyesülés szabadságát, a véleménynyilvánítás szabadságát, a társadalmi ellenálláshoz való jogot, valamint a jogvédelemhez fűződő jogot; mivel ezek a reformok figyelmen kívül hagyják az ellenzék, a civil társadalom és a nemzetközi közösség követeléseit;

D. mivel az új Legfelsőbb Választási Tanács (SEC) a nicaraguai választási folyamatot felügyelő és irányító testület; mivel ezt a folyamatot egy pártatlan, független és átlátható testületnek kell irányítania, amely tiszteletben tartja a demokratikus elveket és a lakosság polgári és politikai jogainak tényleges és pluralisztikus gyakorlását; mivel a Legfelsőbb Választási Tanács tagjait az Ortega által szigorúan ellenőrzött nicaraguai nemzetgyűlés nevezte ki; mivel a Legfelsőbb Választási Tanács ezért elfogult és átláthatatlan szerv, és ez tovább bomlasztja a politikai folyamatot; mivel ezek a kinevezések, a közelmúltbeli választási reformmal együtt a kormányzó többség akaratát tükrözik, nem pedig a kormány és az ellenzéki csoportok közötti, az EU és a nemzetközi közösség által több alkalommal is szorgalmazott párbeszéd eredményeként születtek;

E. mivel a nicaraguai hatóságok az elmúlt hetekben két politikai pártot oszlattak fel jogszerű eljárás nélkül, a nemzetközi normákkal ellentétes módszerek alkalmazásával; mivel a politikai pártok – a Partido de Restauración Democrática és a Partido Conservador – feloszlatása és olyan politikailag motivált bűnügyi nyomozások indítása, amelyek a demokratikus ellenzéki jelöltek jogszerű eljárás nélküli kizárásához vezethetnek, nemcsak a jelöltek választhatósághoz való jogát, hanem a választók azon jogát is aláássák, hogy a választásuk szerinti jelölteket válasszák meg; mivel ezek az intézkedések az igazságszolgáltatási rendszer politikai célú felhasználásával párosulva ellentétesek az alapvető demokratikus elvekkel, és súlyosan sértik a nicaraguai népnek a nicaraguai alkotmány és a nemzetközi jog szerinti jogait;

F. mivel 2021. június eleje óta a demokratikus ellenzék legalább 21 tagját – köztük hat elnökjelöltet, valamint szakszervezeti és politikai vezetőket – önkényesen tartóztatták le politikailag motivált és homályos büntetőjogi vádak alapján, anélkül, hogy az eljárási garanciákat súlyosan sértő eljárás során bármilyen bizonyíték állt volna rendelkezésre, ami bizonyítja az igazságszolgáltatás függetlenségének hiányát; mivel az ellenzék több tucat vezető tagja számolt be arról, hogy módszeresen zaklatják őket, és folyamatos megfélemlítés árnyékában élnek, a rendőrök szinte állandó jelleggel otthonaik előtt állomásoznak vagy követik őket az utcákon, ezzel korlátozva szabad mozgásukat;

G. mivel a nicaraguai kormány az elmúlt években egyre korlátozóbb jogszabályokat fogad el, például a külföldi ügynökök szabályozásáról szóló törvényt, a számítástechnikai bűnözés elleni külön törvényt, a gyűlöletbűncselekmények elleni törvényt, a nép függetlenséghez, szuverenitáshoz és önmeghatározáshoz való jogainak a békét szolgáló védelméről szóló törvényt, valamint a büntetőeljárási törvénykönyv módosításáról szóló törvényt, amely az alkotmány szerinti 48 órás időtartam helyett 90 napra emelte a vizsgálati időszakot; mivel ezek a törvények intézményesítik az elnyomást, és legalizálják az országban az elfogadásuk óta elkövetett cselekményeket;

2021. július 8., csütörtök

H. mivel a független média folyamatos zaklatása és kriminalizálása korlátozza a véleménynyilvánítás szabadságához való jogot és aláássa a nyilvánosság valódi tájékoztatáshoz való jogát; mivel a véleménynyilvánítás szabadsága – mind online, mind offline – mindig alapvető fontosságú minden demokrácia számára, de különösen fontos a választási időszakokban; mivel a kormányzati hatóságok és a kormánypárti média nyilvános nyilatkozatai arra irányulnak, hogy megbélyegezzék a másként gondolkodónak tekintett személyeket;

I. mivel ezek a nicaraguai kormány felügyelt aggasztó fejlemények azt mutatják, hogy a rezsim egyre inkább tekintélyelvűvé válik azáltal, hogy elzárja a demokrácia, a nemzeti megbékélés és a konfliktus békés megoldása érdekében történő nemzetközi közvetítés terét, és egyértelműen akadályozza, hogy 2021. november 7-én szabad és tisztességes választásokat tartsanak; mivel az Unió és más nemzetközi szereplők és emberi jogi szervezetek figyelmeztettek arra, hogy fennáll annak a komoly kockázata, hogy ezeket a jogszabályokat kifejezetten az elnyomó politikákat bíráló személyekkel szemben fogják alkalmazni;

J. mivel az Emberi Jogok Amerikaközi Bizottságának független szakértők alkotta interdiszciplináris csoportja már jelezte, hogy az utcai tüntetések leveréséhez alkalmazott módszerek akár emberiesség elleni bűncselekményeknek is minősülhetnek;

K. mivel az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala által Nicaragua számára kiadott ajánlások szinte egyikét sem hajtották végre, ami folyamatos büntetlenséghez és további jogsértésekhez vezetett;

L. mivel a nicaraguai nemzetgyűlés fogyasztóvédelmi törvényének (842. számú törvény) reformja arra kötelezi a bankokat, hogy nyissanak számlát azon személyek hozzátartozói számára, akiket az Egyesült Államok kormánya vagy más országok szankciókkal sújtottak, és akiket korrupcióval, pénzmosással és az emberi jogok megsértésével vádolnak; mivel a vádak szerint az Ortega-Murillo család egy távközlési, energiaipari és más ágazatokra is kiterjedő vállalatbirodalmat épít ki;

M. mivel a demokrácia és a jogállamiság fejlődése és megszilárdulása, valamint az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartása az EU külső politikáinak szerves részét képezi, és azokat az Európai Unió és Közép-Amerika országai között 2012-ben kötött társulási megállapodás is magában foglalja;

1. szolidaritását fejezi ki a nicaraguai lakossággal, és erőteljesen elítéli a nicaraguai hatóságok által a demokratikus ellenzéki pártokkal és azok tagjaival, újságírókkal és a média más szegmenseiben dolgozókkal, diákokkal, őslakosokkal, emberijog-védőkkel és a civil társadalommal, valamint családtagjaikkal szembeni elnyomó intézkedéseket, és különösen az okozott haláleseteket; felszólít a korlátozó intézkedések, az elnyomás és az emberi jogi jogsértések azonnali beszüntetésére, és felszólít a nicaraguai kormány elszámoltatására a 2018 óta elkövetett súlyos jogsértésekért;

2. felszólít az önkényesen fogva tartott valamennyi politikai fogoly, többek között Cristiana Chamorro, Arturo Cruz, Félix Maradiaga, Juan Sebastián Chamorro, Miguel Mora és Medardo Mairena előzetes elnökjelöltek, José Pallais, José Adán Aguerri, Dora María Téllez, Hugo Torres, Víctor Hugo Tinoco, Violeta Granera, Ana Margarita Vijil, Suyen Barahona és Pedro Joaquín Chamorro politikai vezetők és egyéb ellenzéki aktivisták, emberi jogi jogvédők és újságírók azonnali és feltétel nélküli szabadon bocsátására; felszólít továbbá alapvető jogi biztosítékaik, emberi jogaik, valamint polgári és politikai jogaik tiszteletben tartásának biztosítására; követeli, hogy a kormány haladéktalanul szolgáljon bizonyítékokkal arra vonatkozóan, hogy a bebörtönzöttek még életben vannak, és hogy jelenleg hol tartják őket fogva; emlékeztet arra, hogy teljes körű biztosítékot kell nyújtani a száműzetésben lévők számára, hogy visszatérhessenek hazájukba;

3. kéri, hogy Nicaragua kormánya oldja fel a de facto ostromállapotot, tartsa tiszteletben a nemzeti rendőrség mint nem politikai, pártatlan és tanácskozási joggal nem rendelkező erő szerepét, fegyverezze le a félkatonai erőket, tegyen eleget a Polgári Szövetséggel kötött megállapodásoknak és állítsa helyre a polgárok jogait; ismételten felszólítja a kormányt, hogy tegye lehetővé a civil társadalmi szervezetek számára, hogy biztonságos és támogató környezetben működjenek anélkül, hogy megtorlástól kellene tartaniuk;

4. ismételten felszólít az inkluzív párbeszéd és a demokrácia helyreállítására, mivel ez az egyetlen békés kivezető út a nicaraguai politikai, gazdasági és társadalmi válságból; hangsúlyozza, hogy befogadó és átlátható módon kell reformokat elfogadni; felhívja az EU nicaraguai küldöttségét, hogy folytassa és fokozza diplomáciai szerepvállalását a választási folyamat kapcsán, és továbbra is lépjen kapcsolatba a hatóságokkal a nicaraguai válság politikai megoldása érdekében;

5. sürgeti a nicaraguai hatóságokat, hogy az OAS 2020. október 21-i állásfoglalásában előírt nemzetközi paraméterekkel összhangban azonnal módosítsák a választási törvényt, nevezzenek ki pártatlan személyeket a különböző választási struktúrákba, állítsák vissza a jogaiktól megfosztott pártok jogállását, tartsák tiszteletben a nicaraguaiak választáshoz és választhatósághoz való jogát, és garantálják a hazai és nemzetközi választási megfigyelő szervek korlátlan jelenlétét, miközben elkötelezik magukat a választások utáni békés politikai együttélés mellett; hangsúlyozza, hogy a választások és az azokon megválasztandó kormány Európai Parlament által történő elismerése érdekében végre kell hajtani az Amerikai Államok Szervezete és a nemzetközi szervezetek által kért változtatásokat, különösen a szabad, hiteles és méltányos választási folyamatot lehetővé tevő jogok és szabadságok helyreállítását;

6. elítéli a korlátozó és büntető törvények elfogadását és végrehajtását, és felszólít azok azonnali hatályon kívül helyezésére; hangsúlyozza, hogy ezek a jogszabályok ellentétesek a nicaraguai állampolgárokat megillető, a Nicaraguai Köztársaság alkotmányában, az Amerikaközi Demokratikus Chartában, valamint a többi olyan nemzetközi egyezményben rögzített jogokkal és szabadságokkal, amelyeket Nicaragua aláírt; elutasítja, hogy Nicaragua tekintélyelvű kormánya nem megfelelően használja fel az intézményeket és a jogszabályokat azzal a szándékkal, hogy kriminalizálja a civil társadalmi szervezeteket és a politikai ellenzéket;

7. ismételten felszólítja a nicaraguai hatóságokat, hogy biztosítsanak akadálytalan hozzáférést az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala (OHCHR), az Emberi Jogok Amerikaközi Bizottsága (IACHR) és annak interdiszciplináris független szakértői csoportja (GIEI), a Nicaraguai Különleges Megfigyelő Mechanizmus (MESENI), a nemzetközi civil társadalmi szervezetek és az európai intézmények számára az emberi jogok Nicaraguában való tiszteletben tartásának biztosítása érdekében; ismételten felszólít az emberi jogokat védő szervezetek, így például a Nicaraguai Emberi Jogi Központ (Centro Nicaragüense de Derechos Humanos – CENIDH) jogi személyiségének azonnali helyreállítására;

8. felszólítja Nicaragua kormányát, hogy hozzon létre független vizsgáló testületet, amely nemzetközi szakértők bevonásával ellenőrzi, hogy a főügyészség hiteles, pártatlan és kimerítő vizsgálatokat végez a rendőrség vezető beosztású tagjainak a 2018. évi erőszakos fellépésekkel kapcsolatban és azt követően elkövetett súlyos emberi jogi jogsértésekkel összefüggő állítólagos felelőssége kapcsán;

9. felhívja a Közép-amerikai Integrációs Rendszert (SICA) és annak tagállamait, hogy vállaljanak aktív szerepet a demokrácia Nicaraguán belüli védelmében, megóvásában és előmozdításában, valamint az emberi jogok nicaraguai védelmében, amint azt az 1991. évi Tegucigalpai Jegyzőkönyv rögzíti, a Közép-Amerika demokratikus biztonságáról szóló 1995. évi keretegyezmény pedig megerősített azzal, hogy 1. cikkében kimondja, hogy a demokrácia az általános választójog alapján, szabad és titkos választásokon megválasztott kormányokon, valamint az emberi jogoknak a közép-amerikai régiót alkotó államokon belüli, feltétel nélküli tiszteletben tartásán alapul;

10. felhívja a Pénzügyi Akció Munkacsoportot (FATF), hogy hozza létre a szükséges koordinációt az Egyesült Államok Külföldi Vagyon Ellenőrzésével Foglalkozó Hivatalával annak érdekében, hogy az Ortega-Murillo-rezsimtől és annak kollaboránsaitól eredő, valamint az európai országokban fennálló kereskedelmi kapcsolataikból és eszközeikből származó illegális műveletekkel szemben biztosítani lehessen a nemzetközi pénzügyi biztonságot; hangsúlyozza, hogy Nicaragua 2020 októbere óta szerepel az FATF tiltólistáján;

11. felhívja a Tanácsot és a tagállamokat, hogy mielőbb terjesszék ki a szankcionálandó személyek és szervezetek listáját, többek között Nicaragua elnökére és alelnökére, valamint belső körükre, különös figyelmet fordítva arra, hogy ne érje kár a nicaraguai népet; hangsúlyozza, hogy fenn kell tartani és biztosítani kell, hogy a civil társadalmi szervezeteknek, az emberi jogi aktivistáknak és a nicaraguai népnek többek között az EU fejlesztési és humanitárius programjain keresztül nyújtott uniós támogatás a tényleges kedvezményezettekhez, ne pedig a kormányhoz és a hatóságokhoz jusson el, a Covid19 és a jelenlegi kormányzati elnyomás hatásának enyhítése, valamint annak megelőzése érdekében, hogy ez a válság humanitárius válsággá váljon; emlékeztet arra, hogy az EU–Közép-Amerika társulási megállapodás fényében Nicaraguának tiszteletben kell tartania és meg kell szilárdítania a jogállamiság, a demokrácia és az emberi jogok alapelveit, és megismétli azon követelését, hogy a jelenlegi körülmények fényében léptessék életbe a társulási megállapodás demokratikus záradékát;

12. elismeri és támogatja az EU nicaraguai küldöttsége által egy rendkívül bonyolult környezetben tett erőfeszítéseket és az elvégzett hasznos munkát; felhívja az EU-t és tagállamait, hogy képviselőiken és nicaraguai nagykövetségeiken keresztül a helyszínen kísérjék szoros figyelemmel a helyzet alakulását, többek között a bírósági tárgyalások nyomon követésével, valamint a börtönben vagy házi őrizetben lévő, rendszert bíráló személyek és ellenzéki vezetők meglátogatásával;

13. felhívja az EU nicaraguai küldöttségét és adott esetben a tagállamokat, hogy könnyítsék meg a sürgősségi vízumok kiadását és biztosítsanak ideiglenes politikai menedéket az uniós tagállamokban;

14. kéri, hogy az Elnökök Értekezlete a Közép-Amerika országaival fenntartott kapcsolatokért felelős küldöttség bevonásával küldjön tényfeltáró küldöttséget Nicaraguába az emberi jogi és politikai helyzet értékelése céljából;

15. ismételten emlékeztet arra, hogy 2019. március 14-i állásfoglalásában kérte a továbbra is a nicaraguai kormány védelme alatt Managuában élő Alessio Casimirri azonnali kiadatását Olaszországnak, ahol hatszoros, jogerős életfogytiglani szabadságvesztést kell letöltenie a volt miniszterelnök és a Kereszténydemokrata Párt vezetője, Aldo Moro 1978. március 16-i római elrablásában és meggyilkolásában, valamint testőreinek meggyilkolásában való bizonyított részvétele miatt;

16. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint az Amerikai Államok Szervezete főtitkárának, az Euro–Latin-amerikai Parlamenti Közgyűlésnek, a Közép-amerikai Parlamentnek, a Limai Csoportnak és a Nicaraguai Köztársaság kormányának és parlamentjének.